

MEEDE 1.1 (M 1.1)

1. Strateegia meetme nimetus

Elulaadiettevõtluse toetus

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Peamised MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonna arenguvajadused meetme rakendamisel on:

- Ettevõtete tegevusvaldkonnad on mitmekesisistunud, kuid on veel tegevusvaldkondi, kus piirkonnas ei ole ühtegi ettevõtet, nagu kodumajapidamised töandjana ja kodumajapidamiste omatarbeks kaupade tootmine. Kohaliku ressursi ja toorme kasutamine.
- Kuna töökohti kvalifitseeritud tööjõule napib, siis tuleb toetada iseendale töö andmist ja väikeettevõtete loomist. Piirkonna tööturu olukorda mõjutab paljuski Tallinna lähedus (suur pendelrände mõju).
- Kõrgharidusega elanike ja töötajate vähesus, vaba tööjõu vähesus ei soosi ettevõtluse arengut ega ka töökohtade teket.

Lisaks toimivad tegevusgrupi piirkonnas väiksemad ettevõtluspiirkonnad, millel on kõrge potentsiaal uute ettevõtete tekkeks ja täiendavate investeeringute toomiseks piirkonda. Ettevõtluse mitmekesisistamine ja paindlikumaks muutmine on tegevusgrupi piirkonnale oluline. Soodustada tuleb ühisturundust, eelkõige kulude kokkuhoiu kui ka teadmiste koondamise aspektist.

3. Strateegia meetme eesmärk

Meetme üldeesmärgiks on tegevusgrupi piirkonnas kohalikku keskkonda ja paikkonnale omast väärtustav või kohalikku toorainet töötleva elulaadiettevõtluse ja seda soodustava keskkonna arendamine. Elulaadiettevõtlusena käsitletakse kvalitatiivsele arengule suunatud pereettevõtlust. Meetme rakendamine aitab kaasa piirkonnades eripära säilimisele, ettevõtluskeskkonna arendamisele ja valdkondade mitmekesisusele ning ettevõtlusaktiivsuse suurenemisele.

Elulaadi ettevõtja on kohalikku keskkonda ja paikkonnale omast väärtustav või kohalikku toorainet töötlev ettevõtja. Elulaadi ettevõtte on pereettevõtte, mida omavad ja kontrollivad ühe perekonna liikmed, mille eelneva majandusaasta põhitegevusetulu ei ületa 500 000 eurot aastas ja keskmine töötajate arv on mitte enam kui 5 ning kelle põhitegevus toimub tegevusgrupi territooriumil.

4. Toetatavad tegevused²

- Loodusturismi tegevusvaldkonna toetamine.
- Elulaadi ettevõtlust arendavate investeeringute toetamine.
- Kohalikele toormele ja teenusele lisandväärtuse andmine.
- Piirkonnale eripäraste toodete ja -teenuste väljaarendamine.
- Kohaliku toorme ja teenuse väärindamiseks tehtavate investeeringute toetamine.
- Elulaadi ettevõtluse teadvustamine ja ühisturunduse toetamine.
- Ühiste abiteenuste rakendamise toetamine.
- Elulaadiettevõtlust toetavate ühiskoolituste korraldamine.
- Hooajalisust vähendavate meetmete toetamine.

Toetatavad tegevused on investeeringud (ehitustegevus ning seadmete soetamine) ja ettevõtjate või nende ühenduste ühisprojektid.

Üldiselt mõeldakse investeeringute tegemise all:

- seadmete, masinate, inventari ja tarkvaralahenduste ostmine;
- olemasolevate ja uute rajatiste ning ehitiste ehitamine, rekonstrueerimine ja parendamine (näiteks keskkonnasäästlikumaks muutmine);
- objekti ehitamise ja rakendamisega seotud infrastruktuuri väljaehitamine;
- omanikujärelevalve, sh muinsuskaitse omanikujärelevalve teenuse osutamine.

Tegevused läbi ühisprojektide on:

- turundus ja reklaamialaste tegevuste teostamine, sh kodulehekülgede tegemine;
- teavitustegevuste läbiviimine (teabepäevad, konverentsid jms), samuti teabe- ja õppematerjalide koostamine;
- tööalased koolitustegevused (koolitused, seminarid, õppepäevad, töötoad), mis on suunatud tegevusgrupi piirkonnas tegutsevate inimeste tööalaste teadmiste ja oskuste tõusule, suurendamaks töötajate konkurentsivõime kasvu;
- mentorlus ja ekspertide kaasamine;
- koolitustel ja messidel osalemine;
- ettevõtjate ühistegevuste toetamine, sh võrgustike arendamine;
- projektijuhi töötasu (kuni 20% projekti abikõlbulike kulude maksumusest).

Projektijuhtimise tasu arvutatakse ainult „pehmete” tegevuste abikõlblikelt kuludelt.

Meetmest ei rahastata investeeringuobjektiga seonduvate eeltööde (projekteerimistöode) teostamist.

Meetme sihtgrupp:

- Mikro- ja väikeettevõtjad*;
- MTÜ-d ja SA-d kui kohalike ettevõtete ühendused läbi põhikirjaliste eesmärkide arendada kohalikke elulaadiettevõtjaid ning nende teenuseid;
- koolituse või muu teadmussiirde ja teavituse osutaja.

*Mikroettevõtte on ettevõtte, kelle taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahel järjestikusel majandusaastast vähemalt ühel on: keskmine töötajate arv 0–9 (9 kaasa arvatud); aastakäibe või aastabilansi kogumaht väiksem või võrdne summaga 2 000 000 eurot.

5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid , mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

- Taotleja peab tegutsema KTG piirkonnas.
- Taotlejal tohib taotlemise hetkel olla KTG tegevuspiirkonnas pooleli kuni 1 investeeringuprojekt.
- Taotleja ettevõtte on pereettevõtte.
- Taotleja põhitegevustulu ei ületa 500 000 eurot aastas.
- Taotleja keskmine töötajate arv on mitte üle 5 töötaja aastas.

Taotlemiseks vajalikud dokumendid:

- Taotlusvorm (vastavalt PRIA poolt koostatud vormile);
- omandiõigust tõestavad dokumendid;
- ehitamise korral peab ehitise kohta olema ehitusluba, ehitusteatis või kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek;
- uue hoone püstitamisel peab kavandatava hoone alune maa olema taotleja omandis või on sellele seatud hoonestusõigus;
- hinnakalkulatsioon;
- äriühingu puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta aruande või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande äraakiri, kui nimetatud aruanded ei ole esitatud äriregistrisse;
- füüsilisest isikust ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta bilansi ja kasumiaruande äraakiri või „Raamatupidamise seaduse“ kohaselt kassapõhist raamatupidamise arvestust pidava taotleja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kalendriaasta kohta esitatud residendist füüsilise isiku ettevõtlusest saadud tulu deklareerimise vormi E Maksu- ja Tolliameti kinnitatud äraakiri;
- ettevõtja puhul, kes taotluse esitamise ajaks ei ole «Raamatupidamise seaduse» kohaselt

<p>pidanud koostama majandusaasta aruannet, tegevus-, bilansi ja kasumiaruande ärakiri või raamatupidamisregistrite alusel koostatud tulude ja kulude koonddokumendi ärakiri;</p> <ul style="list-style-type: none"> - äriplaan (Äriplaani vorm koos finantsprognoosidega); - kasutatud seadme ostmise korral seadme müüja kinnituskirja selle kohta, et seadme ostmiseks ei ole pakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest, sealhulgas Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi; - ühisprojekti korral 2–4-aastane tegevuskava (vastavalt PRIA poolt koostatud vormile) - ühisprojekti korral partneritevaheline koostööleping; - ühisprojekti korral projektkirjeldus; - vajadusel muud tõendavad dokumendid. Muud dokumendid, mis on toodud iga meetme kirjelduses eraldi või mis aitavad selgitada projekti olulisust ja iseloomu, taotleja suutlikkust ja muud; - projektijuhi CV, kui eelarves on kaasatud vastav kululiik; - mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekiri, v.a usulised ühendused. - eelmise majandusaasta tulude jaotus, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.
6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr
Toetusmäär on kuni 60%. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 3000 eurot ja maksimaalne toetussumma 100 000 eurot. Taotleja tohib ühes voorus esitada meetmesse ühe taotluse.
7. Viide sihtvaldkonnale
Sihtvaldkonda 6A, milleks on tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine.
8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteedid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab³
Komisjoni määruses 1305/2013 artiklite 14, 17, 19, 20 ja 35 järgi panustab meede 6. prioriteedile – sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamisele.
9. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub
Ei kattu.
10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed
<ul style="list-style-type: none"> - Toetust saanud projektide arv – 30. - Toetust saanud ettevõtjate arv – 30. - Toimunud ühiskoolituste arv – 5. - Koolitustel osalejate arv – 30. - Toetatud ühisturundus-projektide arv – 5. - Toetatud ühiste abiteenuste arv – 5. - Ettevõtete arv, kes toodavad uusi tooteid või kasutavad uusi tootmisviise – programmiperioodi jooksul 20. - Loodud töökohtade arv – 10. - Säilitatud töökohtade arv – 10.
11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

- Projekti sihtgrupp (Elulaadiettevõtja kriteeriumitele vastavus).
- Ettevõtte tegevuse mõju piirkonnale.
- Projekt viiakse ellu mitme organisatsiooni koostöös.
- Projekti tulemusel loodavate töökohtade arv.
- Projekti tegevuste innovatiivsus.
- Projekti tegevuste ja investeeringute äriplaani teostatavus.